

Grunder för fristående examen

**YRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARE
OCH SPECIALYRKESEXAMEN
FÖR TAPETSERARMÄSTARE
2001**

Grunder för fristående examen

**YRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARE OCH
SPECIALYRKESEXAMEN FÖR
TAPETSERARMÄSTARE
2001**

© Utbildningsstyrelsen 2005
Edita Prima Oy
Helsingfors 2005

ISBN 952-13-2626-3 (häft.)
ISBN 952-13-2627-1 (pdf)

DNR **52/011/2001**

FÖRESKRIFT **Iakttas som förpliktande**

DATUM **06.11.2001**

Giltighetstid **fr.o.m. 01.12.2001 tillsvidare**

De stadganden på vilka befogenheten att utfärda föreskriften bygger

L 631/1998	13 § 2 mom
F 812/1998	1 § 1 mom

Upphäver Föreskrift Nr 91/011/95
Ändrar Föreskrift Nr

GRUNDERNA FÖR YRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARE OCH SPECIALYRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARMÄSTARE

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunder för yrkesexamen för tapetserare och specialyrkesexamen för tapetserarmästare. Examensgrunderna skall iakttas fr.o.m. 01.12.2001 tillsvidare.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller för del därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med beaktande av vad som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande utbildningen skall ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Om de uppgifter som skall antecknas på betygen och om betygsmodellerna samt om grunderna för uppgörandet av de personliga studieprogrammen bestäms separat.

Generaldirektör **JUKKA SARJALA**
Jukka Sarjala

Överinspektör **AAPO KOUKKU**
Aapo Koukku

Opetushallitus

Hakaniemenkatu 2, PL 380, 00531 HELSINKI, Puhelin (09) 774 775, faksi (09) 7747 7865, etunimi.suknemi@oph.fi

Utbildningsstyrelsen

Hagnäsgatan 2, PB 380, 00531 HELSINGFORS, Telefon (09) 774 775, fax (09) 7747 7865, fornamn.efternamn@oph.fi

INNEHÅLL

Kapitel 1

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM.....	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina.....	7
3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna	8

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV YRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARE OCH SPECIALYRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARMÄSTARE	8
1 § Examensdelarna	8

Kapitel 3

YRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARE OCH SPECIALYRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARMÄSTARE – KRAV PÅ YRKESSKICKLIGHET OCH GRUNDER FÖR BEDÖMNINGEN	11
1 § Studier som är gemensamma för yrkesexamen och specialyrkesexamen ..	11
1. Tapetseringens grunder.....	11
2. Maskinsömnad	12
3. Planering av stoppningsarbetet.....	13
4. Kostnadsberäkning.....	13
2 § Inriktningalternativ som ingår i yrkesexamen.....	14
5a1. Yrkesmässig industriell tapetsering	14
5b1. Yrkesmässig traditionell tapetsering	15
5c1. Yrkesmässig fordonstapetsering	15
3 § Inriktningalternativ som ingår i specialyrkesexamen.....	16
5a2. Krävande industriellt tapetseringsarbete.....	16
5b2. Krävande traditionellt tapetseringsarbete.....	17
5c2. Krävande fordonstapetseringsarbete.....	17
4 § Alternativa studier som ingår i specialyrkesexamen	18
6. Företagsamhet	19
7. Förmansarbete och krav som ställs på arbetsplatshandledare inom tapetseringsbranschen	19

Kapitel 1

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § Fristående examina

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkesskicklighet. Det kunnande som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina intressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erforderade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som baseras på arbetslivet och dess utvecklingsbehov och som präglas av det som förenar verksamheten med den teoretiska grunden, av mångsidig yrkesskicklighet och av att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Grunden för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskning av verksamhetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § FÖRBEREDANDE UTBILDNING FÖR FRISTÅENDE EXAMINA

Systemet med fristående examina ställer inte examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. Emellertid avläggs dessa examina i allmänhet i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

De gemensamma studier, som ingår i en grundexamen som avläggs som grundläggande yrkesutbildning, är inte obligatoriska i en utbildning som förbereder för en grundexamen som avläggs som en fristående examen. Målen för dessa studier beaktas dock i tillämpliga delar i läroplanen och i arrangemangen för undervisningen.

3 § De allmänna grunderna för sättet av påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna

---

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön för de fristående yrkesproven skall vara verklig eller så realistisk som möjligt. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom iakttagelser, intervjuer, frågor och portföljer samt självbedömning och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp enligt examensdelarna så att man vid proven kan bedöma om examinanden uppfyller de centrala kraven på behärskandet av yrket.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinanden behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han/ hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de anger och preciserar prestationer på olika nivåer. Bedömningskriterierna utgör trösklar med vilkas hjälp det är möjligt att differentiera kompetensnivån.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV YRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARE OCH SPECIALYRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARMÄSTARE

1 § Examensdelarna

För att få examensbetyg över avlagd yrkesexamen skall studeranden avlägga minst fem delar, av vilka fyra delar är obligatoriska och gemensamma för både yrkesexamen och specialyrkesexamen och en del är valfri och väljs enligt inriktningsalternativ.

För att få examensbetyg över avlagd specialyrkesexamen skall studeranden avlägga minst sex delar, av vilka fyra delar är obligatoriska och gemensamma för både yrkesexamen och specialyrkesexamen och en del är valfri och väljs enligt inriktningsalternativ. Dessutom skall studeranden avlägga en alternativ del.

Delar som är gemensamma för yrkesexamen och specialyrkesexamen och obligatoriska för alla

1. Tapetseringens grunder
2. Maskinsömnad
3. Planering av stoppningsarbetet
4. Kostnadsberäkning

Minst ett av följande inriktningalternativ är obligatoriskt i yrkesexamen

- 5a1. Yrkesmässig industriell tapetsering
- 5b1. Yrkesmässig traditionell tapetsering
- 5c1. Yrkesmässig fordonstapetsering

Minst ett av följande inriktningalternativ är obligatoriskt i specialyrkesexamen

- 5a2. Krävande industriellt tapetseringsarbete
- 5b2. Krävande traditionellt tapetseringsarbete
- 5c2. Krävande fordonstapetseringsarbete

Dessutom skall för specialyrkesexamen avläggas minst ett av följande alternativ

6. Företagsamhet
7. Förmansarbete och krav som ställs på arbetsplatshandledare inom tapetseringsbranschen

YRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARE	
Tapetseringens grunder Maskinsömnad Planering av stoppningsarbetet Kostnadsberäkning	Obligatoriska
Yrkesmässig industriell tapetsering Yrkesmässig traditionell tapetsering Yrkesmässig fordonstapetsering	Ett kompetensområde bör väljas

SPECIALYRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARMÄSTARE	
Tapetseringens grunder Maskinsömnad Planering av stoppningsarbetet Kostnadsberäkning	Obligatoriska
Krävande industriellt tapetseringsarbete Krävande traditionellt tapetseringsarbete Krävande fordonstapetseringsarbete	Ett kompetensområde bör väljas
Företagsamhet Förmansarbete och krav som ställs på arbetsplatshandledare inom tapetserings- branschen	Ett alternativ bör väljas

KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN I YRKESEXAMEN FÖR TAPETSERARE OCH SPECIALYRKES-EXAMEN FÖR TAPETSERARMÄSTARE

1 § Studier som är gemensamma för yrkesexamen och specialyrkesexamen

---

1. TAPETSERINGENS GRUNDER

a) Krav på yrkesskicklighet

Enligt kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel skall examinanderna kunna konstruera mönster till stoppning och klädsel av möbler och utföra de vanligaste klädselarbetena. Examinanderna känner till och kan använda de vanligast förekommande materialen och arbetsredskapen i tapetseringsbranschen på ett riktigt sätt. De kan utföra reparationer på stomkonstruktioner och göra de vanligaste ytbehandlingarna på tapetserade möbler. De känner till grunderna för möbeldesign och möbelritning och har kunskaper i möblernas stilhistoria och kan därför träffa stilhistoriskt riktiga val i fråga om möblernas form, material och färger. Examinanderna kan väga in ekonomiska faktorer i sitt arbete och följa bestämmelserna om arbetarskydd.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Den som avlagt examensdelen med godkänt betyg

- kan tillverka mönster för stoppning och klädsel och använda de allmänna mönstersymbolerna.
- behärskar klädselarbeten för möbler och känner till fästtekniker för olika klädselmaterial.
- kan planera tillskärningen av olika klädselmaterial.
- känner till hur material och redskap inom tapetseringen skall användas på ett riktigt sätt och kan ta hänsyn till arbetarskyddsaspekter och ekonomiska faktorer.
- kan reparera stomkonstruktioner och ytbehandlingen på möbler som skall tapetseras och känner till de viktigaste redskapen och materialen för trä- och ytbehandling i en sådan utsträckning att de klarar av arbetet.
- är så väl insatta i möblernas stilhistoria att de kan välja stilriktiga tapetseringsmaterial till gamla möbler.
- känner till de vanligaste symbolerna som används vid möbelritning och vet hur de kan tillämpas.
- beaktar miljö- och arbetarskyddsaspekter i sitt arbete.

c) Hur yrkesskickligheten påvisas

Den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen påvisas genom att examinanderna tillverkar mönster för klädsel och stoppning till en länstol, gör upp en plan för tillskärningen och tar reda på tygätgången, reparerar stommens fogar, tillverkar tapetseringslister, betsar och lackar stolsben och schatåser, identifierar gamla lack- och färgtyper och gör en bedömning av istandsättningsbehovet samt väljer stilriktiga tyger och material som passar en gammal stilmöbel.

2. MASKINSÖMNAD

a) Krav på yrkesskicklighet

Enligt kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel skall examinanderna ha grundläggande kunskaper i hur en symaskin är uppbyggd och hur den fungerar samt kunna använda de olika typerna av symaskiner som utnyttjas i tapetseringsarbetet. De kan utföra de vanligaste serviceåtgärderna och inställningarna på de symaskiner som används inom tapetsering. Examinanderna känner till och kan välja rätt sytråd och lämpliga synålar för maskinsömnaden samt känner till olika tapetseringssömmar och vet hur dessa används. De är informerade om maskinsömnadens betydelse som en del av den övriga tapetseringen och kan i arbetet beakta kraven på en ergonomiskt riktig arbetsställning.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Den som avlagt examensdelen med godkänt betyg

- kan sy och utföra de vanligaste serviceåtgärderna och grundinställningarna på de symaskiner som används i tapetseringsarbetet.
- kan välja och använda rätt söm, lämplig tråd och lämpliga nålar för det aktuella tapetseringsarbetet.
- använder en ergonomiskt riktig arbetsställning och beaktar arbetarskyddsaspekter i sitt arbete.

c) Hur yrkesskickligheten påvisas

Den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen påvisas genom att examinanderna syr en blytlåsförsedd kudde med vändbart överdrag och passpoaler, syr en löstagbar klädsel med fällsöm av färdigt tillskurna delar och ställer in symaskinen så att den är färdig att användas, trär tråd på en overlockmaskin och gör ett sömnadsprov med minst fem olika sömmar.

3. PLANERING AV STOPPNINGSARBETET

a) Krav på yrkesskicklighet

Enligt kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel skall examinanderna känna till olika slag av stomkonstruktioner för stoppningar och veta vilka krav som ställs på objektet beroende på användning och slitage. De kan välja behandlingsmetod med utgångspunkt i sin kunskap om de material som används för möbelstoppning och om de krav användningen ställer på objektet och samtidigt beakta kundens önskemål, stilhistoriska aspekter och olika krav på brandsäkerhet. Examinanderna kan dessutom bestämma vilken stoppning som skall användas utifrån dimensioneringen av produkten och har förmåga att väga in stoppningsmaterialets form- och monteringsgenskaper vid valet av material.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Den som avlagt examensdelen med godkänt betyg

- känner till och kan planera hållbara och för tapetseringsarbeten lämpliga stomkonstruktioner.
- kan beakta de krav som olika tapetseringsmaterial ställer med avseende på behandlingsmetod, slitage och användningsändamål.
- känner till de vanligaste dimensionerna på möbler och kan beakta dessa vid planeringen av stoppningsarbetet.

c) Hur yrkesskickligheten påvisas

Den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen påvisas genom att examinanderna visar att de behärskar användningen av olika slags gummi- och textilband och olika skumplastkvaliteter inom tapetseringen, kan använda olika resårer och planera stomkonstruktion och stoppning till en på förhand utvald möbel.

4. KOSTNADSBERÄKNING

a) Krav på yrkesskicklighet

Enligt kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel skall examinanderna ha bekantat sig med arbetssätten och materialen i branschen samt känna till olika möbelkonstruktioner i den utsträckningen att de för anbuds- och kostnadsberäkningar kan uppskatta och räkna ut kostnaderna för ett tapetseriarbete som en helhet. De känner till de viktigaste kostnadsfaktorerna i tapetseringsbranschen och kan räkna ut delkostnaderna och totalkostnaderna för ett arbete.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Den som avlagt examensdelen med godkänt betyg

- kan för kunden göra upp ett anbud samt en anbudsbegäran och utarbeta dokumentationer över arbetet.
- känner till kostnadsfaktorerna inom tapetseringsbranschen och kan specificera dessa i sina kostnadskalkyler.
- är medveten om hur lönekostnaderna inverkar på de totala kostnaderna för en produkt.

c) Hur yrkesskickligheten påvisas

Den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen påvisas genom att examinanderna formulerar ett anbud och utarbetar en kostnadskalkyl för en arbetshelhet inom tapetseringsbranschen.

2 § Inriktningalternativ som ingår i yrkesexamen

5a1. YRKESMÄSSIG INDUSTRIELL TAPETSERING

a) Krav på yrkesskicklighet

Enligt kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel skall examinanderna kunna stoppa och klä en modern överstoppad möbel som lämpar sig för industriell produktion. De kan använda mönster som hjälp i sitt arbete och har förmåga att omsätta sina kunskaper i yrkeslivet och klarar av att hålla en yrkesmans normala arbetstakt. De kan planera en given arbetsuppgift och utifrån detta framställa en produkthelhet inom en överenskommen tid. De kan presentera en arbetsrapport med ekonomisk redovisning över arbetsuppgiften.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Den som avlagt examensdelen med godkänt betyg

- kan använda mönster som hjälp i stoppnings- och klädselarbetet.
- kan fullfölja en uppgift inom en tid som är normal för en yrkesman samt framställa en hel produkt.
- redogör för arbetsuppgiften och materialkostnader i en arbetsrapport och kan ta hänsyn till ekonomiska faktorer i sitt arbete.
- kan i sitt arbete beakta de arbetarskydds krav som ställs på anställda i en tapetserarverkstad.
- kan utföra sitt arbete så att kvaliteten på arbetet motsvarar kvalitetskraven inom industrin.

c) Hur yrkesskickligheten påvisas

Den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen påvisas genom att examinanderna stoppar och klär en modern överstoppad möbel som lämpar sig för industriell produktion.

5b1. YRKESMÄSSIG TRADITIONELL TAPETSERING

a) Krav på yrkesskicklighet

Enligt kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel skall examinanderna kunna stoppa och klä en överstoppad möbel med hjälp av traditionella hantverksmetoder. De behärskar de traditionella hantverksmetoderna och kan använda de material som allmänt nyttjas i traditionellt tapetseringsarbete. Examinanderna kan omsätta sina kunskaper i yrkeslivet, förmår hålla en för en yrkesman normal arbetstakt och kan planera en given arbetsuppgift och utifrån detta framställa en hel produkt inom en överenskommen tid. De kan presentera en arbetsrapport med ekonomisk redovisning över arbetsuppgiften.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Den som avlagt examensdelen med godkänt betyg

- kan med hjälp av traditionella hantverksmetoder och de material som används i traditionellt tapetseringsarbete stoppa en överstoppad möbel.
- kan utan hjälp av mönster klä en överstoppad möbel.
- kan fullfölja sina uppgifter inom en tid som är normal för en yrkesman samt framställa en hel produkt.
- kan i sitt arbete beakta de arbetarskyddskrav som ställs på anställda i en tapetserarverkstad.
- utför sitt arbete så att kvaliteten på arbetet uppfyller allmänna kvalitetskrav.
- kan presentera en arbetsrapport med ekonomisk redovisning över en tapetserad produkt.

c) Hur yrkesskickligheten påvisas

Den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen påvisas genom att examinanderna stoppar och klär en överstoppad möbel som framställts enligt traditionella hantverksmetoder.

5c1. YRKESMÄSSIG FORDONSTAPETSERING

a) Krav på yrkesskicklighet

Enligt kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel skall examinanderna med hjälp av moderna material och metoder kunna stoppa och klä säten, tak samt dörrar eller sidor i fordon. De kan omsätta sina kunskaper i yrkeslivet och klarar av en yrkesmans normala arbetstakt. De kan planera en given arbetsuppgift och utifrån detta framställa en produkt-helhet inom en överenskommen tid. De kan presentera en arbetsrapport med ekonomisk redovisning över arbetsuppgiften.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Den som avlagt examensdelen med godkänt betyg

- kan framställa och reparera olika bottenfjädringar som används i fordon.
- kan stoppa och formge olika slag av fordonssäten.
- kan välja lämpligt material för klädsel av fordonssäten med beaktande av såväl lagstiftning som kundens krav.
- kan vid utförandet av uppgifterna hålla en yrkesmans arbetstakt och klarar av att framställa produkthelheter som lämpar sig för fordon.
- tar hänsyn till säkerheten i arbetet och driftssäkerheten så att arbetets kvalitet uppfyller allmänna krav.

c) Hur yrkesskickligheten påvisas

Den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen påvisas genom att examinanderna framställer sätes- och/eller takklädsel till ett fordon.

3 § Inriktningsalternativ som ingår i specialyrkesexamen

5a2. KRÄVANDE INDUSTRIELLT TAPETSERINGSARBETE

a) Krav på yrkesskicklighet

Enligt kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel skall examinanderna kunna stoppa och klä en modern överstoppad möbel med pipor eller djuphäftning. Möbeln skall lämpa sig för industriell produktion. Examinanderna skall klara av även de mest krävande tapetseringsarbeten på en nivå som motsvarar modelltapetserarens. Dessutom känner de till och kan använda de vanligaste materialen och metoderna inom industriell tapetsering. Examinanderna kan planera en given arbetsuppgift så att de klarar av uppgiften inom en överenskommen tid. De kan presentera en arbetsrapport med ekonomisk redovisning över arbetsuppgiften.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Den som avlagt examensdelen med godkänt betyg

- kan stoppa och klä en överstoppad möbel med pipor eller djuphäftning. Möbeln skall lämpa sig för industriell produktion.
- kan konstruera mönster för stoppnings- och klädselarbetena så att mönstren kan utnyttjas i motsvarande arbeten.
- kan planera och framställa stoppning och klädsel till modelltapetserier som skall användas vid industriell möbelproduktion.
- kan omsätta sina kunskaper i yrkeslivet och klarar av att framställa en produkthelhet som uppfyller kvalitetskraven inom industrin.
- tar hänsyn till de arbetarskydds krav som ställs inom industriell tapetsering.
- kan presentera en arbetsrapport över en given arbetsuppgift inklusive materialkostnader.

c) Hur yrkesskickligheten påvisas

Den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen påvisas genom att examinanderna stoppar och klär en överstoppad möbel med pipor eller djuphäftning. Möbeln skall lämpa sig för industriell produktion.

5b2. KRÄVANDE TRADITIONELLT TAPETSERINGSARBETE

a) Krav på yrkesskicklighet

Enligt kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel skall examinanderna kunna stoppa och klä en traditionellt framställd möbel med sits med fjädrande kant, armstöd med resårer och djuphäftning i ryggstödet. De klarar av också de mest krävande traditionella tapetseringsarbetena och känner till och kan tillämpa de traditionella hantverksmetoderna inom tapetsering samt de material som allmänt används inom traditionell tapetsering. De kan planera en given arbetsuppgift och utifrån detta fullfölja uppgiften inom en överenskommen tid och i anknytning till arbetsuppgiften formulera anbud och arbetsrapporter inklusive kostnads kalkyler.

b) Mål för bedömningen

Den som avlagt examensdelen med godkänt betyg

- kan enligt traditionella hantverksmetoder stoppa och klä en möbel med fjädrande sits, djuphäftning samt armstöd och ryggstöd med resårer.
- kan omsätta sina kunskaper i yrkeslivet och framställa en produkt helhet som uppfyller allmänna kvalitetskrav.
- kan i samband med en given arbetsuppgift formulera anbud och arbetsrapporter inklusive kostnads kalkyler.

c) Hur yrkesskickligheten påvisas

Den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen påvisas genom att examinanderna enligt traditionella hantverksmetoder stoppar och klär en möbel med fjädrande kant, djuphäftning samt armstöd och ryggstöd med resårer.

5c2. KRÄVANDE FORDONSTAPETSERINGSARBETE

a) Krav på yrkesskicklighet

Enligt kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel skall examinanderna med hjälp av traditionella hantverksmetoder och moderna tekniker kunna klä och stoppa säten, tak samt dörrar och sidor i fordon. De klarar av även de mest krävande arbetsuppgifter inom fordonstapetsering, väljer rätt material och lämpliga metoder i arbetet samtidigt som de tar hänsyn till de krav som museiregistreringen ställer. De kan planera en given arbetsuppgift och utifrån detta fullfölja uppgiften inom en överenskommen tid och i anknytning till arbetsuppgiften formulera anbud och arbetsrapporter inklusive kostnads kalkyler.

b) Mål för bedömningen

Den som avlagt examensdelen med godkänt betyg

- kan planera utformningen av stoppningar och göra mönster till dem.
- kan stoppa och klä fordonssäten med hjälp av såväl traditionella som moderna material och metoder.
- kan tillverka hela fordonsinredningar i enlighet med lagar och normer om fordons-
tapetsering med beaktande av kundens önskemål.
- kan i samband med en given arbetsuppgift formulera anbud och arbetsrapporter
inklusive kostnadskalkyler.

c) Hur yrkesskickligheten påvisas

Den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen påvisas genom att examinanderna tillverkar en fordonsinredning i sin helhet. Inredningen skall ha stoppning och klädsel samt mönster.

4 § Alternativa studier som ingår i specialyrkesexamen (ett av alternativen måste väljas)

---

6. FÖRETAGSAMHET

a) Krav på yrkesskicklighet

Enligt kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel skall examinanderna kunna bedöma sina individuella förutsättningar att verka som företagare och känna till vad som förväntas av en företagare i tapetserarbranschen. De har förmågan att analysera vilka möjligheter och risker det innebär att starta och utveckla ett företag och känner till olika företagsformer och sätt att etablera verksamhet. De kan i samråd med experter utveckla en marknadsduglig affärsidé samt vet hur denna utnyttjas i planeringen och genomförandet av verksamheten. Examinanderna är insatta i vilka ekonomiska, produktionsmässiga och intellektuella resurser som behövs för att driva företagsverksamhet och kan bedöma behovet med utgångspunkt i etableringen av en egen verksamhet. De känner till och förstår de viktigaste ekonomiska principerna och bestämmelserna som gäller företagsamhet och kan sköta kund- och andra samarbetsrelationer på ett sätt som gynnar verksamheten.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Den som avlagt examensdelen med godkänt betyg

- kan bedöma sina förutsättningar att verka som företagare.
- kan för etableringen av ett eget företag ta fram en utvecklingsplan i vilken företags-
idén utarbetas till en fungerande affärsidé.
- kan för företaget upprätta kalkyler och olika dokument och har en bred kunskap om
frågor som anknyter till starten av ett företag.
- kan naturligt anlita experttjänster och informationskällor.
- känner till vilka faktorer som påverkar lönsamheten i tapetserarbranschen.

c) Hur yrkesskickligheten påvisas

Den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen påvisas genom att examinanden bedömer sina individuella förutsättningar att verka som företagare och som företagare i tapetserarbranschen.

7. FÖRMANSARBETE OCH KRAV SOM STÄLLS PÅ ARBETSPLATSHANDLEDARE INOM TAPETSERINGSBRANSCHEN

a) Krav på yrkesskicklighet

Enligt kraven på yrkesskicklighet i denna examensdel skall examinanderna kunna dels ingå som medlemmar i en tapetserargrupp, dels vara arbetsledare för gruppen och känna till principerna för grupparbete. De har sådana kunskaper i arbetarskydd, arbetsledning och lagstiftningen på området att de klarar av uppgiften. De känner så väl till olika utbildningsformer i branschen att de klarar av uppgiften som arbetsplatshandledare. Examinanderna bör ha tillräckliga färdigheter i skriftlig och muntlig framställning och tillfredsställande kunskaper i branschterminologin. De är insatta i mötesteknik och känner till hur ärenden bereds och föredras. Examinanderna kan uppskatta del- och totalkostnaderna för arbetsprojekt med beaktande av kostnadsfaktorerna i branschen. Examinanderna kan påverka attityder och beteende hos de personer som ingår i deras arbetsgemenskap på ett motiverande och positivt sätt.

b) Mål och kriterier för bedömningen

Den som avlagt examensdelen med godkänt betyg

- kan sköta uppgiften som ordförande för möten och förhandlingar.
- kan upprätta protokoll, promemorior, arbets- och entreprenadavtal, formulera och begära anbud, skriva reklamationer och kravbrev.
- känner till de mål som uppställts för arbetsgruppen och kan engagera sin grupp i arbetet för att uppnå dessa mål.
- kan medla i konflikter mellan personer i gruppen.
- klarar av att leda och organisera verksamheten i gruppen och kan utvärdera den egna gruppens verksamhet.

c) Hur yrkesskickligheten påvisas

Yrkesskickligheten påvisas genom att examinanden i anknytning till en given uppgift upprättar ett protokoll, en promemoria, ett arbets- eller entreprenadavtal, formulerar och begär ett anbud, skriver en reklamation och/eller ett kravbrev samt planerar en på förhand avgränsad arbetsprocess.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen/försäljning
Pb 380 (Hagnäsgatan 2)
00531 Helsingfors
tfn: (09) 774 774 50
fax (09) 774 774 75
E-post: myynti@oph.fi
Internet: www.oph.fi/svenska/bokhandel